

Oponentní posudek

Vojtěch Bartoš: Psychická zátěž v herectví

Potěšil mě i mnou milovaný úvodní citát z knihy Františka Kožíka Největší z pierotů. Odvážím se dodat i své motto:

“Diplomová práce Vojtěcha Bartoše přesahuje svou odborností a orientací v dané problematice znalosti oponenta této práce.”

S rozkoší jsem si přečetl jeho úvahy, podložené řadou citací o dopadu stresu a působení zátěže, ať už psychické, či fyzické na herecké povolání. Problémy, se kterými jsem se běžně potkával ve své bezmála pětadvacetileté praxi, jsou zde rozkrývány a formulovány způsobem, který prozrazuje, že student herectví Vojtěch Bartoš je, nebo byl souběžně vzdělán ještě v jiném oboru (Andragogika a personální vzdělání na Filosofické fakultě UK), což povyšuje jeho diplomovou práci nad jiné, běžně mně známé postupové a diplomní práce, které se zabývají ve větší, či menší míře pouze vlastní osobou absolventa a připomínají často adolescentní deníčky, popisující svou cestu studiem na DAMU. Mandant se pak zabývá velice seriózně herectvím, jako náročnou profesí, na kterou působí zátěžové vlivy, a jak sám uvádí: **„Jejím cílem by mělo být získání povědomí o fenoménu psychické zátěže v obecné rovině, včetně možností obrany proti ní, a následně identifikovat možná rizika jejího vzniku v rámci herectví, jak v ohledu pracovních podmínek, tak skrze osobnostní charakteristiky herců.“**

Nemohu se v té souvislosti ubránit citátu ze slavného francouzského filmu Knoflíková válka.

„ Kdybych to byl býval věděl, tak bysem sem nechodil.“

Tedy kdybych měl možnost si tuto práci přečíst ještě před mými přijímacími zkouškami na DAMU, tak bych se možná rozmýšlel nad tím, zda se vůbec mám takovému povolání, na něž působí tolik nadměrné zátěže, věnovat. Především v první polovině diplomové práce jsem se mohl dopodrobna seznámit s detailním rozbořením něčeho, s čím se v iracionální podobě vyrovnává herec po celý život. V druhé, poněkud osobnější polovině práce, pak zmiňuje i další podobu významné, tentokrát existenční zátěže a podhodnocení herecké práce, což je problém, se kterým sám, jako principál dlouhodobě za divadelníky neúspěšně bojuji. Uvažuje o tom, zda trvalá existenční nejistota nenutí herce rozmělnovat svůj talent v přijímání dalších a dalších nabídek, často nehodnotných, což je nakonec může odvádět od soustředěné, kontinuální práce, která by je naplňovala pocitem smysluplnosti. Dochází ovšem k dialektickému závěru: **„Někdy mám pocit, že se u herců předpokládá, že vydrží jakýkoli pracovní záprah, jakoukoli tenzi a ještě není potřeba je nijak zvlášť finančně odměňovat, neboť svou profesi vykonávají z lásky k divadlu. Herci pak často skrze nízké platy a náročné pracovní podmínky vidí herectví jako určité poslání, dalo by se říct téměř řeholi, k níž jsou vázáni osudem. Myslím si však, že tento pohled je vysoce nezdravý, zakládat svůj vztah k profesi na základě špatných podmínek k jejímu vykonávání zkrátka není správné.“**

Myslím, že bude užitečné, že tato práce bude uložena a k nahlédnutí v archivu DAMU, protože by si zasloužila pozornosti budoucích adeptů herectví a v neposlední řadě také pedagogů školy.

Závěrem lze konstatovat, že jde o práci zcela mimořádnou, převyšující především svou teoretickou částí běžně očekávanou úroveň magisterských prací a oponent se tímto vzdává možnosti položit dodatečné otázky. Snad s výjimkou, zda by se Vojtěch Bartoš nechtěl zajímat o možné doktorandské studium.

Navrhuji hodnocení A

Tomáš Töpfer